

Onderwerp Tussentijdse evaluatie
“Voor alle jonge kinderen gelijke kansen”

Steller K. Beimers

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 48 05 Bijlage(n) -

Ons kenmerk

Datum 15-04-2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

We willen alle kinderen in de gemeente Groningen vanaf het moment dat ze geboren worden het best mogelijke bieden. Om alle jonge kinderen zo veel mogelijk gelijke ontwikkelingskansen te bieden en achterstand in ontwikkeling te voorkomen realiseren we hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke peuteropvang van 16 uur per week, voor alle kinderen van 2 tot 4 jaar in de gemeente Groningen. Deze ambitie hebben we in 2018 verwoord in het beleidsplan 'Voor alle jonge kinderen gelijke kansen' dat u in de raadsvergadering van 21 februari 2018 hebt vastgesteld. Ook in ons coalitieakkoord hebben we deze ambitie nog eens onderstreept.

De drie doelen die we in ons beleidsplan hebben gesteld zijn:

1. Voor alle kinderen vanaf twee jaar een voorschools aanbod;
2. Voor- en vroegschoolse voorzieningen zijn van hoge kwaliteit;
3. Het voorschoolse aanbod en het basisonderwijs sluiten goed aan.

We zijn er trots op dat we in de gemeente Groningen al medio 2018 zijn gestart met de invoering van het 16-uuraanbod voor alle peuters. Hiermee lopen we voor op de wettelijke invoering die vanaf volgend schooljaar ook voor de andere gemeenten in Nederland gaat gelden.

Over de in 2019 behaalde resultaten ontvangt u hierbij een tussentijdse evaluatie. Per beleidsdoel hebben we geïnventariseerd wat we hebben gedaan, wat we hebben bereikt en welke ontwikkelpunten we dit jaar gaan oppakken. Hoewel we vanaf schooljaar 2018-2019 zijn gestart met de uitvoering van het beleidsplan hebben we bij deze evaluatie het hele kalenderjaar 2019 betrokken. Hierdoor sluiten we aan op de gemeentelijke begrotings- en subsidiecyclus. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor het aanleveren van de verantwoording van de ingezette gemeentelijke subsidie voor het

kansenbeleid in 2019 in verband met de coronacrisis uitstel is verleend. We verwachten deze voor de zomervakantie nog te ontvangen. Deze verantwoording van de gemeentelijke subsidie zal meer informatie bevatten over de behaalde resultaten in 2019 dan welke in deze evaluatie zijn meegenomen. Deze tussentijdse evaluatie is verder gebaseerd op de subsidieaanvragen voor 2020 en gesprekken met de kinderopvang over de behaalde resultaten. Voor de uitwerking van het beleidsplan hebben we een kwaliteitskader opgesteld. Samen met de beleidsregels vormt dit kader de basis voor de uitvoering van het beleidsplan. Volgend jaar ontvangt u, zoals in 2018 is afgesproken, de eindevaluatie.

Bereik

Wat hebben we gedaan?

Vanaf het schooljaar 2018-2019 kunnen alle peuters in de gemeente Groningen gebruik maken van 16 uur kinderopvang per week. Het gaat hierbij uitsluitend om het deelnemen aan ontwikkelingsgericht aanbod en niet om alleen opvang. Binnen deze 16 uur volgen de kinderen een vve¹-programma dat door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) is beoordeeld als een effectief bewezen programma (www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies).

We hebben ingezet op het realiseren van voldoende vve-aanbod in de gemeente. Niet alleen is de omvang van het aanbod, maar is ook het aantal kinderopvanginstellingen dat vve-gecertificeerd is toegenomen (van 6 bij de start naar 10 kinderopvangorganisaties nu). De instellingen moeten hiervoor voldoen aan het wettelijk 'Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie'. Dit besluit dient samen met het beleidsplan als basis voor het kwaliteitskader waarin scholing, het creëren van een doorgaande lijn, ouderbetrokkenheid en het opnemen van beleid op voorschoolse educatie in het pedagogisch beleidsplan belangrijke pijlers zijn.

Wat is inmiddels bereikt?

In de gemeente Groningen woonden in 2019 3.971 peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Hiervan bezocht 90% (3.547) een vorm van dag- of gastouderopvang waarvan 20% gebruik maakte van een gesubsidieerd vve-aanbod.

In 2019 is het aantal peuters dat gebruik heeft gemaakt van het 16-uurs aanbod in het algemeen gestegen van 423 naar 486 in 2019. In de volgende tabel is de absolute groei t.o.v. 2018 weergegeven per subgroep. Er zijn 4 subgroepen, namelijk peuters waarvan de ouders wel of geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en die wel of geen vve-indicatie hebben. Ouders die beide werken hebben recht op kinderopvangtoeslag (KOT) en ouders die niet

¹ vve: voor- en voorschoolse educatie.

of waarvan één ouder is die werkt hebben doorgaans geen recht op kinderopvangtoeslag (NKOT).

In de tabel zijn niet de aantallen vanuit de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer meegenomen. Volgend jaar kunnen deze gegevens wel in de vergelijking worden meegenomen.

	KOT	N-KOT
Vve-indicatie	-24	48
Geen vve-indicatie	-12	51

Tabel 1: Aantal peuters dat gebruik maakt van 16-uursaanbod in 2019 ten opzichte van 2018

Naast deelname aan vve voor 16 uur per week hebben ook 42 peuters meer gebruik gemaakt van 12 uur vve-aanbod per week. Dit is een stijging van 60 naar 102 kinderen².

Dit is een aanbod waarvoor ouders, van kinderen die geen vve-indicatie hebben, mogen kiezen. Deelname van deze groep is met 32 kinderen gestegen. Deelname van peuters aan vve voor 8 uur in de week is nagenoeg stabiel gebleven.

In 2019 hebben 533 peuters een vve-indicatie gekregen. Van deze groep is 92% (490) succesvol toegeleid naar een vve-locatie. In 2018 was dit 95% (482). De oorzaak voor de lichte daling is onbekend. De doelgroep kinderen volgen voor ten minste 16 uur per week een vve-programma.

Er was in 2019 geen sprake van wachtlijsten voor deze doelgroep. Er is dus voldoende vve-aanbod in de gemeente.

We streven ernaar dat per groep maximaal 50% van de peuters een vve-indicatie heeft. Afhankelijk van de wijk wordt deze verhouding niet altijd gehaald. Omdat deze verhouding belangrijk is voor de ontwikkeling van de doelgroepkinderen wordt hierover in 2020 overleg gevoerd met de kinderopvangorganisaties.

Waar gaan we in 2020 extra aandacht aan besteden?

In 2016 ging 90% (3.557) van de peuters naar een kinder- of gastouderopvang. Tot 2019 is dit percentage niet gestegen ondanks dat er voldoende kindplaatsen op de vve-locaties zijn gerealiseerd. Er is voor 2020 promotiemateriaal ontwikkeld met als doel het bereik van de peuters te vergroten. Ook zullen er in 2020 in samenwerking met de JGZ en het WIJ-team nieuwe acties worden uitgezet om het bereik van doelgroep en niet-doelgroep peuters te vergroten. Ouders zijn niet verplicht om hun peuters naar de kinderopvang te laten gaan. Navraag levert op dat ouders na hun besluit

² We hebben geen gegevens op individueel kindniveau en daarmee ook niet over de beweegredenen voor de keuze voor de omvang van het af te nemen aantal uren. Wel hebben we de gegevens op totaalniveau.

om hun peuter wel naar de kinderopvang te laten gaan enthousiast hierover zijn en hun keuze niet herzien.

Voor- en vroegschoolse voorzieningen van hoge kwaliteit

Wat hebben we gedaan?

Om een blijvende invloed te hebben op de brede ontwikkeling van kinderen is een ontwikkelaanbod van een substantieel aantal uren noodzakelijk. Daarbij is ook, volgens onderzoek³, de kwaliteit van het aanbod bepalend voor het vergroten van de ontwikkelingskansen van jonge kinderen.

In 2019 hebben we ingezet op de kwaliteitsverbetering in zowel de kinderopvang als het basisonderwijs. Inzet op scholing van beroepskrachten, onderwijstijdverlenging en het bereik van ouders maken hier onderdeel van uit.

Wat is inmiddels bereikt?

De voorschoolse voorzieningen die vve-gecertificeerd zijn werken allemaal met een erkend vve-programma. Dit zijn effectief bewezen programma's die ondersteunen om de onderwijs- en ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen te verminderen.

Beroepskrachten werkzaam op de vve-locaties binnen de kinderopvanginstellingen zijn allemaal vve-geschoold. Dit geldt niet voor alle invalkrachten. Vanwege de tekorten op de arbeidsmarkt in deze sector vormt dit een risico.

Een aantal beroepskrachten is geschoold in opbrengstgericht werken en NT2⁴. Dit is belangrijk om de ontwikkeling van het jonge kind doelgericht te stimuleren. Bij opbrengstbewust of -gericht werken worden de ontwikkelingsvragen van individuele peuters in kaart gebracht en vertaald naar activiteiten op individueel en groepsniveau.

Op alle vve-locaties met 20% of meer geïndiceerde peuters en kleuters is een hbo-geschoolde vve-coach inzetbaar. De hbo-geschoolde vve-coaches worden geschoold op diverse terreinen, waaronder opbrengst bewust en planmatig werken, de Kijkwijzer VVE en Video Interactie Begeleiding. De inzet van hbo-geschoolde coaches is belangrijk omdat dit een kwaliteitsverhoging betekent voor de organisatie en daarmee ook voor het kind. Inmiddels wordt vanuit de Wet op de Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) ook ingezet op de hbo'er als pedagogisch beleidsmedewerker, coachend op meerdere locaties en niet specifiek vve.

³ Investeren in kinderen 0-12 jaar; bevindingen uit de wetenschap; P. Slot en P. Leseman

⁴ Nederlands als Tweede Taal

In de begeleiding en ontwikkelingsstimulering is een belangrijke rol weggelegd voor ouders. Ouders worden daar waar kan en nodig is betrokken bij de activiteiten die op de vroeg- en voorschoolse instellingen worden georganiseerd. Uit het toezicht op de voorschoolse instellingen blijkt dat ouders worden betrokken bij de activiteiten. Alle instellingen werken volgens een ouderplan dat in de komende tijd, daar waar nog nodig, wordt vertaald van organisatie naar locatiegerichte ouderplannen. Ook scholen zetten in op het betrekken van ouders bij de vve- en taalinterventieprogramma's. Het blijft een uitdaging om ouders op een creatieve manier bij de activiteiten te betrekken en daar waar nodig wordt een WIJ-medewerker ingezet.

In 2019 is 92% (490) van de vve-doelgroep toegeleid naar een vve-voorziening. Er zijn dus 42 doelgroepkinderen die niet deelnemen aan het 16-uurs vve-aanbod. Voor het grootste deel van deze groep is de reden hiervoor onbekend. Het niet contact kunnen krijgen met ouders speelt in tweede instantie een grote rol.

In 2019 scoren de leerlingen van de groepen 2, 4 en 8 van het basisonderwijs gemiddeld boven het landelijk gemiddelde op taal en rekenen. Van het aantal vve-doelgroepkinderen behaalt 68% de gemiddeld landelijke leerwinst⁵. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2018.

Waar gaan we in 2020 extra aandacht aan besteden?

Op alle vve-locaties met 20% of meer geïndiceerde peuters is een hbo-geschoolde vve-coach inzetbaar. Vanaf 2020 willen we de functiebeschrijving van de hbo-vve-coach verder uitwerken en hierover afspraken maken. Mogelijk wordt de inzet van deze coach uitgebreid naar locaties waar minder dan 20% vve-kinderen aanwezig zijn.

Nog niet alle beroepskrachten zijn geschoold in opbrengstgericht werken of NT2. In het komende jaar blijven we, daar waar meer dan 15% NT2-kinderen zijn, hierop inzetten. We blijven dit monitoren aan de hand van de opleidingsplannen van de scholen en instellingen, de subsidieverantwoording en het toezicht door de GGD.

Op een groot aantal scholen met een achterstandsscore wordt een schakelklas voor jonge kinderen en/of een verlengde schooldag aangeboden. Dit wordt als een zeer waardevolle inzet gezien. In 2020 wordt nog eens bekeken of de organisatie van een zomer- of lenteschool in 2021 weer tot de mogelijkheden behoort.

⁵ Leerwinst is de leerontwikkeling van een kind gemeten tussen twee meetmomenten. In de lokale monitor worden de scores op de onderwijsdomeinen begrijpend lezen en rekenen meegenomen.

Om de toeleiding van de vve-doelgroep te optimaliseren zullen we de afspraken die in dit kader met de JGZ en het WIJ-team zijn gemaakt opnieuw bespreken en daar waar mogelijk aanscherpen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Roeland van der Schaaf

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Werken aan een doorgaande ontwikkel- leerlijn

Wat hebben we gedaan?

Inzet in voorschoolse educatie in de doorgaande lijn met de vroegschoolse educatie blijft de hoogste prioriteit houden. Afsproken is dat voorschoolse instellingen met het basisonderwijs gaan werken aan een goede aansluiting en doorlopende leerlijnen. De belangrijkste factor hierbij is de wijze waarop de professionals van beide organisaties betekenis geven aan het begrip “brede ontwikkelingsstimulering”. Een (digitaal) ontwikkel-volg-systeem biedt een instrument om deze werkwijze onderling met elkaar te delen.

In het afgelopen jaar zijn instellingen en scholen verder gegaan met het verbeteren van de wijze waarop de kindgegevens aan het basisonderwijs worden overgedragen. Er is een overdrachtsformulier opgesteld waarover de kinderopvanginstellingen regelmatig in overleg is geweest met het onderwijs. Daar waar sprake is van een Vensterschool of IKC-ontwikkeling is de doorgaande ontwikkellijn veelvuldig besproken en heeft geleid tot afspraken over de aansluiting op de ontwikkeling van het kind.

Om de overstap naar het basisonderwijs te vergemakkelijken zijn er op enkele kinderopvang-school-locaties 3/4-jarigen groepen gestart. In deze groepen zitten kinderen die extra ondersteuning behoeven op met name het gebied van taal. De kinderen leren op deze wijze van elkaar maar ook professionals wisselen zo kennis met elkaar uit.

Wat is inmiddels bereikt?

Aan de overdracht van de kind gegevens wordt door de kinderopvanginstellingen en basisscholen zorgvuldig aandacht besteed. Er is door de gemeente in samenwerking met de instellingen en scholen een overdrachtsformulier ontwikkeld dat wordt gebruikt.

De hoeveelheid basisscholen waarmee een kinderopvanginstelling mee te maken krijgt verschilt. Dit is van invloed op de wijze waarop beide partijen eenvoudig afspraken kunnen maken. Daar waar sprake is van een Vensterschool of Integraal Kind Centrum merken we dat een ‘warme’ overdracht eenvoudiger wordt georganiseerd.

Waar gaan we in 2020 extra aandacht aan besteden?

Het overdrachtsformulier wordt dit jaar geëvalueerd. Hierbij wordt ook besproken in hoeverre een verdergaande digitalisering van de gegevens en mogelijkheid waarop de systemen van organisaties op elkaar kunnen aansluiten de overdracht verder kan vereenvoudigen. Hierbij wordt rekening gehouden met de vereisten van de AVG⁶.

⁶ Algemene Verordening Gegevensbescherming

Daarnaast willen we in 2020 met de partners bespreken hoe het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn verder uitgewerkt kan worden. Daar waar sprake is van een Vensterschool of IKC lijkt dit eenvoudiger te zijn. Voor andere kinderopvanginstellingen en basisscholen moet een warme overdracht ook eenvoudige en vanzelfsprekend kunnen.

Conclusie

We zijn tevreden over de groei van het aantal kinderen dat gebruik maakt van het vve-aanbod. Ditzelfde geldt voor de toename in het aantal uren vve per peuter en van het aantal instellingen dat vve-gecertificeerd is. We zijn blij met de inzet van de kinderopvanginstellingen en scholen om de kwaliteitseisen en ambities te behalen die in het kwaliteitskader zijn opgenomen. De scholing van de beroepskrachten, zowel in de kinderopvang als in het basisonderwijs, en het werken aan een doorgaande ontwikkellijn vindt volop plaats. De kinderopvanginstellingen en basisscholen werken hard aan een kwaliteitsimpuls om de kansengelijkheid van jonge kinderen te bevorderen. We blijven werken aan het behalen van een Gronings hoge kwaliteit van het vve-beleid en zullen medio volgend jaar u de volgende rapportage aanbieden met daarbij plannen voor de daarna volgende beleidsperiode.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.